TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN CHÂU THÀNH** **TỈNH ĐỒNG THÁP**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 09/2022/QĐST-DS	*Châu Thành, ngày 09 tháng 12 năm 2022*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v "*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"*

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CHÂU THÀNH, TỈNH ĐỒNG THÁP

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Châu Văn Bình.

Thư ký phiên họp: Bà Phan Nguyễn Thùy Dung.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Châu Thành tham gia phiên họp: Ông Trần Hữu Thọ - Kiểm sát viên.

Ngày 09 tháng 12 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân nhân huyện Châu Thành mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 224/2022/TLST-DS ngày 11 tháng 11 năm 2022 về việc "*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 09/2022/QĐST-DS ngày 25 tháng 11 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu:* Anh Trịnh Quốc V, sinh năm 1984.

Địa chỉ: Ấp An Th, xã An Nh, huyện Châu Thành, tỉnh Đồng Tháp.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1. Bà Lê Thị B, sinh năm 1939.

2. Ông Nguyễn Văn Th, sinh năm 1957.

3. Ông Nguyễn Văn X, sinh năm 1964.

4. Chị Trịnh Thị Nh, sinh năm 1991.

Địa chỉ: Ấp Tân Th, xã An Nh, huyện Châu Thành, tỉnh Đồng Tháp.

5. Ông Trịnh Văn L, sinh năm 1959.

6. Anh Trịnh Văn Th, sinh năm 1988.

Địa chỉ: Ấp Tân Thành A, xã Vĩnh Hiệp, thị xã Vĩnh Châu, tỉnh Sóc Trăng.

7. Anh Trịnh Quốc T, sinh năm 1982.

Địa chỉ: Số A13/13F, hẻm 634, đường Tên Lửa, phường Bình Trị Đông B, quận Bình Tân, thành phố Hồ Chí Minh.

(Anh V, ông Th, ông X có mặt. Ông L, anh T, anh Th, chị Nh có đơn xin vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu ngày 07/11/2022 người yêu cầu anh Trịnh Quốc V trình bày:

Trước đây bà Lê Thị B là bà ngoại của anh V có ủy quyền cho bà Nguyễn Thị Kim Ngân (mẹ anh V) tham gia vụ kiện tranh chấp quyền sử dụng đất với ông Nguyễn Văn Th và ông Nguyễn Văn X nhưng trong quá trình giải quyết bà Ngân mất còn bà Ba thì không tự làm chủ được hành vi của mình, mọi sinh hoạt cá nhân do con cháu phụ giúp. Do bà Ba không thể tự bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình khi tham gia vụ án, đồng thời qua kết luận giám định của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nam Bộ đã xác định bà Lê Thị B là người mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Nay anh Trịnh Quốc V yêu cầu tuyên bố bà Lê Thị B mất năng lực hành vi dân sự để anh V làm người giám hộ cho ba Ba tham gia tiếp vụ kiện tranh chấp đất đai đang được Tòa án huyện Châu Thành thụ lý, giải quyết.

Tại phiên họp anh Trịnh Quốc V vẫn giữ nguyên yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Lê Thị B mất năng lực hành vi dân sự.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Nguyễn Văn Th, ông Nguyễn Văn X trình bày:

Ông Th, ông X xác định bà Lê Thị B có 03 người con gồm ông Nguyễn Văn Th, ông Nguyễn Văn X và Nguyễn Thị Kim Ngân. Trong vụ án tranh chấp đất đai hiện Tòa án đang giải quyết thì bà Ba ủy quyền cho bà Ngân tham gia vụ án nhưng nay bà Ngân đã mất, bà Ba thì không còn nhận thức được và trước đây bà Ba ở chung với bà Ngân, anh V nên nay anh V yêu cầu tuyên bố bà Lê Thị B mất năng lực hành vi dân sự để thay thế bà Ngân giám hộ cho bà Ba thì ông Th, ông X không có ý kiến.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Trịnh Văn L, anh Trịnh Quốc T, anh Trịnh Văn Th và chị Trịnh Thị Nh vắng mặt nhưng theo văn bản ý kiến thì ông L, anh T, anh Th, chị Nh xác định: Việc anh Trịnh Quốc V yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Lê Thị B mất năng lực hành vi dân sự và giám hộ cho bà Ba thì họ không có ý kiến.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Châu Thành phát biểu quan điểm (có bài phát biểu kèm theo):

- Về tuân thủ pháp luật tố tụng: Thẩm phán Chủ tọa phiên họp và Thư ký từ khi thụ lý việc dân sự đến tại thời điểm mở phiên họp đã tuân thủ đúng quy định pháp luật tố tụng dân sự và đương sự tuân thủ pháp luật tố tụng dân sự.

- Về việc giải quyết việc dân sự: Xét yêu cầu của anh V là có căn cứ vì theo kết luận giám định pháp y tâm thần số 381/2022/KLGĐ ngày 17/11/2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nam Bộ kết luận:

- Về y học: Hiện tại đương sự có bệnh lý tâm thần: Mất trí Alzheimer (FOO-ICD10).

- Về năng lực: Hiện tại đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Căn cứ Điều 22 Bộ luật dân sự, Điều 376, Điều 377, Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự, đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của anh Trịnh Quốc V về việc yêu cầu tuyên bố bà Lê Thị B, sinh năm 1939. Địa chỉ: Ấp Tân Th, xã An Nh, huyện Châu Thành, tỉnh Đồng Tháp là người mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Châu Thành nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết:

Theo đơn yêu cầu ngày 07/11/2022 người yêu cầu anh Trịnh Quốc V yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Lê Thị B là người mất năng lực hành vi dân sự nên xác định đây là việc dân sự theo quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự.

Bà Lê Thị B cư trú tại ấp Tân Th, xã An Nh, huyện Châu Thành, tỉnh Đồng Tháp nên căn cứ điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố

tụng dân sự thì Tòa án nhân dân huyện Châu Thành thụ lý, giải quyết là đúng thẩm quyền.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan gồm ông Trịnh Văn L, anh Trịnh Văn Th, anh Trịnh Quốc T, chị Trịnh Thị Nh có đơn vắng mặt nên theo khoản 3 Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự vẫn tiến hành phiên họp theo quy định.

[2] Về nội dung việc dân sự

[2.1] Đối với yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự, xét thấy như sau:

Theo lời trình bày của anh V, ông Th, ông X thì bà Lê Thị B không còn khả năng nhận thức và điều khiển hành vi, không tự chăm sóc bản thân mà phải có người phụ giúp.

Qua kết luận giám định pháp y tâm thần số 381/2022/KLGĐ ngày 17/11/2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nam Bộ kết luận:

- Về y học: Hiện tại đương sự có bệnh lý tâm thần: Mất trí Alzheimer (FOO-ICD10).

- Về năng lực: Hiện tại đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Theo khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự quy định trường hợp *"**Mất năng lực hành vi dân sự**".*

1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.

Như vậy căn cứ vào quy định của pháp luật và kết luận giám định của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nam Bộ nên xét việc anh Trịnh Quốc V yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Lê Thị B, sinh năm 1939 mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ chấp nhận.

[2.2] Đối với việc giám hộ cho bà Ba, xét thấy: Theo khoản 2 Điều 53 thì người con cả là người giám hộ đương nhiên cho bà Ba chính là ông Nguyễn Văn Th, tiếp theo là ông Nguyễn Văn X. Tuy nhiên xét trong vụ án tranh chấp quyền

sử dụng đất đang được Tòa án giải quyết thì ông Th, ông X là nguyên đơn, còn bà Ngân, bà Ba là bị đơn. Xét về quyền lợi thì ông Th, ông X có mâu thuẫn quyền lợi với bà Ba, khi bà Ba còn nhận thức và điều khiển hành vi thì bà Ba ở chung với bà Ngân và ủy quyền cho bà Ngân trình bày quyền lợi thay cho mình nên ông Th, ông X không thể là người giám hộ đương nhiên cho bà Ba. Do bà Ba không có người giám hộ đương nhiên nên Tòa án căn cứ khoản 1 Điều 54 Bộ luật dân sự để chỉ định người giám hộ cho bà Ba.

Căn cứ khoản 2 Điều 46, Điều 49, Điều 54 Bộ luật dân sự thì ông Th, ông X, ông L, anh V, anh T, anh Th, chị Nh đều có đủ điều kiện để làm người giám hộ cho bà Lê Thị B.

Tuy nhiên theo phân tích trên thì do ông Th, ông X có mâu thuẫn quyền lợi với bà Ba nên Tòa án không thể chị định ông Th hoặc ông X là người giám hộ cho bà Ba. Hơn nữa theo văn bản ý kiến ngày 18/11/2022 thì ông Th, ông X cũng thống nhất việc anh V yêu cầu tuyên bố bà Lê Thị B mất năng lực hành vi dân sự để thay thế bà Ngân giám hộ cho bà Ba.

Còn ông L, anh T, anh Th, chị Nh cũng không có ý kiến về việc anh V yêu cầu tuyên bố bà Ba mất năng lực hành vi dân sự và giám hộ cho bà Ba. Do đó cần chỉ định anh Trịnh Quốc V là người giám hộ cho bà Lê Thị B và anh V thực hiện quyền giám hộ theo Điều 58, 59 Bộ luật dân sự.

Từ phân tích trên xét ý kiến phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên họp là có căn cứ nên chấp nhận.

[3] Về lệ phí: Anh Trịnh Quốc V phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Điều 22, Điều 46, Điều 49, Điều 54, Điều 58, Điều 59 Bộ luật dân sự; khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 377, Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự và Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội.

1. Chấp nhận yêu cầu của anh Trịnh Quốc V. Tuyên bố bà Lê Thị B, sinh năm 1939. Địa chị: Ấp Tân Th, xã An Nh, huyện Châu Thành, tỉnh Đồng Tháp là người mất năng lực hành vi dân sự.

Chỉ định anh Trịnh Quốc V, sinh năm 1984, địa chỉ: Ấp An Th, xã An Nh, huyện Châu Thành, tỉnh Đồng Tháp (cháu ruột của bà Ba) là người giám hộ cho bà Lê Thị B. Quyền và nghĩa vụ của anh V khi giám hộ cho bà Ba được thực hiện theo quy định tại Điều 57, Điều 58, Điều 59 Bộ luật dân sự.

2. Về lệ phí: Anh Trịnh Quốc V phải chịu 300.000 đồng tiền lệ phí giải quyết việc dân sự và được khấu trừ vào tiền tạm ứng lệ phí theo biên lai thu số 0015281 ngày 11/11/2022 của Chi cục thi hành án dân sự huyện Châu Thành.

3. Anh Trịnh Quốc V, ông Nguyễn Văn Th, ông Nguyễn Văn X có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Ông Trịnh Văn L, anh Trịnh Quốc T, anh Trịnh Văn Th, chị Trịnh Thị Nh có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày các đương sự nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được niêm yết. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- Đương sự;
- VKSND huyện Châu Thành;
- Chi cục THADS huyện Châu Thành;
- Lưu HS.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Châu Văn Bình